

DZIAŁALNOŚĆ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO NA WYBRZEŻU MORSKIEM

Do pracy Rządu na morskiem wybrzeżu polskiem musiał Bank Gospodarstwa Krajowego z natury rzeczy, jako instytucja państwowa o wszechstronnym zakresie działania, ustosunkować się jak najbardziej aktywnie, zwłaszcza, że w pierwszych 5 latach realizacji programu rządowego na wybrzeżu wobec braku podstaw dla rentowności przedsiębiorstw bankowych, banki prywatne nie mogły się jeszcze w Gdyni osiedlić.

Postępy w budowie wielkiego portu gdyńskiego oraz ustawiczne zwiększanie się ruchu towarów i ich przeladunku, na stopnie właściwości wybrzeża morskiego, jak w każdym innym państwie, posiadającym własne wybrzeże, postawiły przed Rządem szereg zasadniczych i trudnych zadań m. in. o charakterze gospodarczo-finansowym, których spełnienie Bank Gospodarstwa Krajowego w znacznej mierze wcielił do swojego programu. Do tych specyficznych zagadnień gospodarczych na wybrzeżu należy zaliczyć:

- 1) pomoc finansową dla miasta Gdyni celem przyspieszenia rozbudowy urządzeń miejskich;
- 2) popieranie budownictwa mieszkaniowego w mieście Gdyni i na wybrzeżu;
- 3) problem polskiego rybołówstwa morskiego;
- 4) podniesienie rzemiosła na wybrzeżu tudzież na całym Pomorzu;
- 5) finansowanie handlu zagranicznego, obierającego sobie drogę morską przez port gdyński.

Gmina miasta Gdyni, zmuszona od samego początku swego istnienia do budowy urządzeń miejskich na stosunkowo bardzo znacznej powierzchni bez możliwości pełnego ich wyzyskania, żadną miarą nie mogła utworzyć sobie własnego źródła dochodów na pokrycie kosztów budowy rozległych inwestycji. Tem się też tłumaczy, że pomoc finansowa Banku Gospodarstwa Krajowego, udzielona miastu Gdyni, była bardzo wydatna, przekracza ona bowiem sumę 26 milionów zł. wszelkiego rodzaju kredytów, udzielonych przez Bank miastu.

Również w zakresie popierania budownictwa mieszkaniowego potrzeby kredytowe wybrzeża morskiego a w szczególności miasta Gdyni — zostały przez B. G. K. wyjątkowo potraktowane. W okresie bowiem ostatnich 6 lat przyznał Bank na powyższy cel dla miasta Gdyni i wybrzeża około 27 milionów zł.

Z szczególną pieczołowitością zajmuje się gdyński oddział Banku Gospodarstwa Krajowego opieką nad rybakami morskimi, jako elementem, przyczyniającym się w wysokim stopniu do realizacji programu gospodarczego na odcinku rybołówstwa morskiego. Spółdzielnia założona na przez Bank w roku 1927 pod nazwą „Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich”, licząca obecnie 357 członków; jest tym instrumentem, który z jednej strony rozprawdza kredyty udzielone przez Bank na remont domków rybackich, zakup sprzętu i zakup kutrów, z drugiej zaś strony zapewnia rybakom całkowity odbiór od nich codziennych połowów morskich bez względu na ich rodzaj i ilość. Suma, poświęcona przez Bank na powyższy cel, sięga kwoty blisko 1 miliona zł., przyczem została ona udzielona na dogodnych warunkach spłaty i przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu (3 proc. w stosunku rocznym).

W daleko szerszej mierze, aniżeli to ma miejsce na innych terenach, uwzględnia Bank również potrzeby kredytowe rzemiosła na Pomorzu, a szczególnie w Gdyni i na wybrzeżu morskiem. Za pośrednictwem Komunalnych Kas Oszczędności otrzymało rzemiosło na północnym Pomorzu t. j. w Gdyni i w powiatach: morskim, kartuskim, kościerskim, tczewskim, starogardzkim i chojnickim około 1 milion zł. w formie dogodnego kredytu.

W niektórych publikacjach można było zauważyć pewne obawy ster gospodarczych, że aparat finansowy, istniejący w

Gdyni, nie jest przygotowany należycie do finansowania handlu zagranicznego, obierającego sobie drogę przez port gdyński, jak również nie dysponuje dostatecznymi na ten cel funduszami. Obawy powyższe nie są oparte na słusznych przesłankach i wynikają raczej z mylnej oceny najróżnorodniejszych warunków, w jakich odbywa się polski handel zamorski. Oddział gdyński Banku Gospodarstwa Krajowego posiada wszelkie możliwości zaspakajania potrzeb kredytowych zamorskiego handlu zagranicznego w tych granicach, jakie aktualnie zakreślają istniejące różnorodne warunki i możliwości tego handlu. Należy sobie uprzytomnić, że kupiectwo importujące i eksportujące

po największej części posiada swoją siedzibę poza Gdynią i obsługiwane jest przez banki w głębi kraju; cały szereg cennych artykułów masowych, jak węgiel, ryż, cement, ruda, cukier i inne mają oddawna warunki finansowe ułożone i nie wymagają pomocy finansowej gdyńskich banków. Przywozem i wywozem całego szeregu towarów zajmują się jeszcze zawsze kupcy zagraniczni lub gdańscy, jak n. p. firmy bremeńskie w odniesieniu do bawelny, firmy gdańskie w odniesieniu do śledzi solonych oraz drzewa, który to handel nie przeszedł jeszcze w ręce polskich kupców. Zjawisko to ma miejsce nie z powodu braku obsługi kredytowej, a z różnych innych względów, jak brak

fachowości i inicjatywy, niemożność choćby przybliżonego zabezpieczenia kredytów, brak odbiorców i t. p. Finansowanie handlu zamorskiego odbywa się na całym świecie przez udzielanie kredytów w różnych postaciach, zabezpieczonych towarami w magazynach portowych lub towarami płynącymi. Gdyński Oddział Banku Gospodarstwa Krajowego dotychczas nie odmówił żadnemu solidnemu kupcowi pomocy finansowej w postaci kredytu towarowego i podejmuje się finansowania każdego transportu w granicach i pod warunkami stosowanymi ogólnie w handlu światowym.

Jednym z najbardziej atrakcyjnych artykułów dla portu gdyńskiego jest baweł

na, którą w bardzo znacznej części sprówadzają przez Gdynię firmy bremeńskie. Bank Gospodarstwa Krajowego docenia w całej pełni doniosłość przejścia tego handlu w ręce polskich firm eksportowych i chętnie wspiera kredytem i radą pojawiające się w tym kierunku poczynania. Jest aż nadto zrozumiałe, że działalność kredytowa w dziedzinie handlu morskiego nastrocza pewne właściwe mu ryzyko, które musi krępować decyzje nie tylko banku państwowego, ale każdej instytucji bankowej przezornie pracującej. Dlatego też poczynania Banku Gospodarstwa Krajowego niezależnie od normalnej działalności w dziedzinie finansowania handlu zagranicznego idą obecnie w kierunku pewnego ubezpieczenia oddziału gdyńskiego przed ryzykiem.

Z powyższego wynika, że działalność Banku Gosp. Kraj. w Gdyni w dziedzinie finansowania handlu zamorskiego stoi, dzięki całkowitemu zrozumieniu potrzeb kredytowych tego handlu przez władze centralne Banku na właściwym poziomie, natomiast zapotrzebowanie kredytów towarowych w dotychczasowej praktyce było bardzo ograniczone, z powodów wyżej wymienionych. Tem nie mniej suma kredytów towarowych, przyznanych przez Oddział B. G. K. w Gdyni, wzrosła do 1.500 tys. zł.

Przytoczone cyfry dostatecznie jasno ilustrują ważną rolę, jaką spełnia w polskim problemie morskim Oddział gdyński Banku Gospodarstwa Krajowego. Należy tutaj jednak zaznaczyć, że opis ten nie wyczerpuje działalności Banku jako całości. Trzeba bowiem poza tym wziąć jeszcze pod uwagę szereg różnych kredytów, udzielonych przez Bank na cele eksportowe za pośrednictwem innych oddziałów, względnie Centrali. A przedewszystkiem należałoby obszernie omówić bardzo ożywioną i skuteczną działalność w tej dziedzinie Brytyjsko - Polskiego Banku Handlowego w Gdańsku.

Działalność tego Banku o kapitale mieszanym — częściowo polskim, a częściowo zagranicznym — jest bardzo rozległa, a nastawienie jego pracy idzie wybitnie w kierunku popierania polskiego handlu morskiego. Na szczegółowe omówienie działalności tej instytucji nie pozwalają jednak wąskie ramy niniejszego artykułu.

Wl. G.